

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Едуард Мъгърдич Сарафян

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

на

Калин Иванов Панайотов

докторант свободна форма на обучение

към катедра „Духови и ударни инструменти“

Инструментален факултет на Национална музикална академия

„Проф. Панчо Владигеров“

на тема:

„Интерпретационно-аналитичен подход при изпълнение на избрани солови и камерни произведения за обой от Ян Дисмас Зеленка, Франц Ферлинг, Франсис Пуленк, Бенджамин Бритън“

Дисертационният труд на Калин Панайотов е посветен на тема с отчетлива актуалност за съвременната изпълнителска практика. Разработката насочва вниманието към интерпретационните и техническите аспекти при изпълнението на произведения за обой от четирима композитори, принадлежащи към различни епохи, стилове, национални школи и жанрови полета – Ян Дисмас Зеленка, Франц Ферлинг, Франсис Пуленк и Бенджамин Бритън. Още с избора на този репертоар докторантът заявява амбиция да изследва не само отделни творби, а самия път на съвременния обоист към разбирането и сценичното овладяване на разнообразен исторически материал.

Представеният труд е в обем 153 страници и е структуриран в увод, четири глави, заключение, формулирани приноси, библиография, справка за художествено-творческата дейност на докторанта и публикации по темата. Тази структура е логично изградена и съответства на заложената изследователска концепция. Положително впечатление прави последователното преминаване от общата теоретична и историческа рамка към конкретни аналитични наблюдения, интерпретационни решения и практически насоки за техническо овладяване на произведенията.

Авторефератът е в обем от 47 страници и отразява в пълнота дисертационния труд.

Кратка биографична справка

Калин Иванов Панайотов е роден през 1969 г. в гр София в семейство на музиканти. Завършва СМУ “Добри Христов” – Варна в класа по обой на Евгени Димитров. През 1995 завършва ДМА „П. Владигеров“ при проф. Георги Желязов.

През 1996 г. участва в курс на световноизвестния обоист, композитор и диригент Хайнц Холигер. През 1998 Калин Панайотов е сред основателите на ансамбъл за барокова музика „Барокови солисти“, в чийто състав участват музиканти-членове на оркестри като Софийска филхармония, Симфоничен оркестър на БНР, ДМТ „Ст. Македонски“, както и големия български цигулар проф. Йосиф Радионов, с когото младите музиканти имат привилегиата да сътрудничат.

През 2006 г. заедно с цигуларката Зефира Вълва основават ансамбъл „Арс Барока“, имайки за цел приобщаване на все по-разширяващото се общество на любители на стара музика в България. За активната си концертна дейност Ансамбъл „Арс Барока“ печели престижната награда „Музикант на годината“ за 2007 в категорията „Ансамбъл на годината“.

Калин Панайотов има редица изяви извън състава на ансамбъла. Изнася солови рецитали и е бил солист на почти всички български оркестри. Има записи за БНР и БНТ.

Понастоящем Калин Панайотов е обоист солист-водач на група в ДМБЦ „Ст. Македонски“ София.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

В **увода** са ясно формулирани обектът, предметът, целта и задачите на изследването. Обект на труда са подбрани произведения за обоя или два обоя от четиримата композитори, а предмет на изследването е пътят на съвременния изпълнител към интерпретацията и техническото овладяване на репертоар, създаван в различни исторически периоди и изпълняван днес върху съвременен инструмент. Така още в началото е заявена основната идея на дисертацията – да се търси единство между аналитичното мислене, изпълнителския опит и професионалната рефлексия.

Първа глава е посветена на сонатите I и V за два обоя, фাগот и басо континуо от Ян Дисмас Зеленка. В нея докторантът разглежда бароковия стил контекст, мястото на различните разновидности на обоя в епохата и спецификата на изпълнението върху съвременни инструменти. Съществено достойнство на тази част е стремежът към исторически информирано мислене, без да се изпада в механично пренасяне на абстрактни правила, а чрез аргументирано търсене на адекватен съвременен изпълнителски подход.

Втора глава, посветена на Концертно дуо за два обоя, оп. 13 № 1 от Франц Ферлинг, има важно място в цялостната концепция на труда. Авторът разглежда фигурата на Ферлинг не само като педагог и автор на етюден репертоар, но и като композитор, чието камерно мислене изисква ансамблова чувствителност, техническа прецизност и стилова култура. Анализът на творбата е изведен убедително както през жанровите характеристики на дуета, така и през идеята за концертност, което придава допълнителна дълбочина на интерпретационния прочит.

Трета глава е насочена към Сонатата за обоя и пиано от Франсис Пуленк. Тук особено ясно личи способността на докторанта да съчетава структурен анализ с изпълнителска перспектива. Проследени са особеностите на тематичния материал,

образния свят на отделните части и необходимият баланс между техническа дисциплина, темброва чувствителност и стилова мяра. Подходът към тази творба показва зряло разбиране за спецификата на френската музикална естетика и за деликатния характер на камерното взаимодействие.

Четвърта глава е посветена на творби за обой и пиано от Бенджамин Бритън – „Темпорални вариации“ и „Две пиеси за насекомите“. Тук изследването достига до особено висока степен на аналитична концентрация, тъй като този репертоар поставя сложни проблеми, свързани с модернистичния език, жанровите алузии, фактурната изобретателност и изпълнителската образност. Докторантът успешно проследява връзката между композиционния замисъл и конкретните инструментални задачи, като предлага и практически идеи за преодоляване на техническите трудности.

Една от силните страни на дисертационния труд е, че не остава на равнището на чисто описателен анализ. Във всяка глава се търси връзка между музикалната структура, историко-стиловия контекст и реалния изпълнителски процес. Това придава на изследването професионална убедителност и го прави полезно не само за музиковедите, но и за действащите инструменталисти, преподаватели и студенти по обой.

Съществен плюс на труда е и неговата практическа обезпеченост. От приложената справка за художествено-творческа дейност се вижда, че всички произведения, включени в дисертационния обхват, са преминали през концертна реализация в периода 2021-2025 г. Списъкът с публикации по темата също свидетелства за реална научна апробация на част от основните идеи на изследването. Това показва, че дисертацията е резултат не на еднократно теоретично усилие, а на продължителна работа, основана върху сценичен опит, аналитично осмисляне и публично представяне на резултатите.

Методология на труда

Методологията на изследването е изградена върху интерпретационно-аналитичен подход, който в случая представлява не просто аналитичен процес, а цялостна професионална позиция. Авторът работи с исторически, сравнителен, стилов, структурен и изпълнителски метод, като ги съчетава в единен модел.

Библиографската справка от 36 заглавия включва български и чуждестранни източници, свързани с историята на обоя, изпълнителската теория, конкретните произведения и контекстите, в които те възникват. Добро впечатление прави стремежът към терминологична обосновааност, както и усилието да бъдат съпоставени различни интерпретационни гледни точки. Наред с безспорните достойнства на труда, трябва да се отбележи, че в основата на дисертацията стои ясно осмислена концепция и реален изпълнителски опит, които ѝ придават самостоятелен характер.

Научни и приложни приноси

- осмисляне на интерпретационно-аналитичния подход като цялостна професионална концепция за работа на съвременния изпълнител с исторически и стилово разнороден обоев репертоар;
- аргументирана защита на разбирането за исторически информирано изпълнение върху съвременен инструмент, без външна имитация на бароков инструментариум, а чрез задълбочено проникване в стила и композиционната логика на творбите;
- въвеждане в български научен контекст на произведения за два обоя от Ян Дисмас Зеленка и Франц Ферлинг като самостоятелен обект на теоретично и интерпретационно изследване;
- предлагане на оригинални наблюдения върху жанровата природа и интерпретационния потенциал на Концертно дуо за два обоя от Ферлинг и върху „Темпорални вариации“ от Бритън;
- формулиране на практически приложими идеи за изработване на технически упражнения и стратегии за преодоляване на инструменталните трудности в изследваните произведения.

Считам, че така формулираните приноси имат както научна, така и практико-приложна стойност. Те потвърждават, че трудът представлява самостоятелно изследване с реален принос към българската инструментална музикология и към изпълнителската практика в областта на обоевото изкуство.

Заклучение

Представеният дисертационен труд на Калин Иванов Панайотов на тема **„Интерпретационно-аналитичен подход при изпълнение на избрани солови и камерни произведения за обой от Ян Дисмас Зеленка, Франц Ферлинг, Франсис Пуленк, Бенджамин Бритън“** представлява завършено, самостоятелно и приносно научно изследване с отчетлива художествено-приложна насоченост.

Въз основа на гореизложеното давам своята положителна оценка за дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на **Калин Иванов Панайотов** образователната и научна степен **„доктор“** по професионално направление **8.3. Музикално и танцово изкуство.**

10.05.2026 г.

гр. Пловдив

Изготвил:

/доц. д-р Едуард Сарафян/